KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 1475/95

af 28. juni 1995

om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af salgs- og serviceaftaler vedrørende motorkøretøjer

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning nr. 19/65/EØF af 2. marts 1965 om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af aftaler og samordnet praksis [1], senest ændret ved akten vedrørende Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse, særlig artikel 1,

efter offentliggørelse af udkastet til nærværende forordning [2],

efter høring af Det Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) I henhold til forordning nr. 19/65/EØF kan Kommissionen ved forordning anvende traktatens artikel 85, stk. 3, på bestemte af artikel 85, stk. 1, omfattede kategorier af tosidede aftaler, hvorefter den ene aftalepart over for den anden forpligter sig til med henblik på videresalg i en bestemt del af fællesmarkedet at levere bestemte varer udelukkende til denne; på grundlag af erfaringerne fra behandlingen af de mange salgs- og serviceaftaler inden for motorkøretøjssektoren er det muligt at bestemme en kategori af aftaler, for hvilken betingelserne i artikel 85, stk. 3, normalt kan anses for opfyldt; det drejer sig om aftaler af bestemt eller ubestemt varighed, hvorefter den leverende aftalepart overdrager den videresælgende aftalepart at fremme salg af og service på bestemte varer inden for motorkøretøjsbranchen i et bestemt område, og hvorefter leverandøren over for forhandleren forpligter sig til inden for aftaleområdet med henblik på videresalg udelukkende at levere til forhandleren eller ud over denne kun til et begrænset antal virksomheder i salgsnettet.

For at lette anvendelsen af denne forordning defineres en række begreber i artikel 10.

(2) Selv om de i artikel 1, 2 og 3 nævnte forpligtelser normalt har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for fællesmarkedet og normalt kan påvirke handelen mellem medlemsstater, kan forbuddet i traktatens artikel 85, stk. 1, dog i medfør af artikel 85, stk. 3, erklæres uanvendeligt på disse forpligtelser — omend kun på visse betingelser.

(3) Anvendeligheden af traktatens artikel 85, stk. 1, på salgs- og serviceaftaler inden for motorkøretøjssektoren følger navnlig af, at de i artikel 1 til 4 i denne forordning nævnte konkurrencebegrænsninger og forpligtelser normalt anvendes i samme eller lignende form inden for hele fællesmarkedet som led i en producents salgssystem; motorkøretøjsfabrikanter anvender en række aftaler med lignende konkurrencebegrænsninger inden for hele fællesmarkedet eller væsentlige dele heraf og påvirker således ikke blot salg og service inden for de enkelte medlemsstater, men også handelen mellem disse.

(4) Bestemmelserne om eneforhandling og om selektivt salg kan inden for motorekøretøjssektoren anses for at være rationelle og nødvendige, fordi motorkøretøjer er forbrugsgoder med en længere levetid, hvortil der regelmæssigt samt på uforudsigelige tidspunkter og ikke altid på samme sted behøves vedligeholdelse og specialreparationer; motorkøretøjsfabrikanterne arbejder sammen med de udpegede forhandlere og værksteder for at tilvejebringe en service, som er specielt tilpasset produktet; allerede ud fra et kapacitets- og lønsomhedssynspunkt kan et sådant samarbejde ikke udstrækkes til et ubegrænset antal forhandlere og

[1] EFT nr. 36 af 6. 3. 1965, s. 533/65.
[2] EFT nr. C 379 af 31. 12. 1994, s. 16.

værksteder; en sammenkædning af service og salg må betragtes som mere rentabel end en opdeling i en salgsorganisation for nye motorkøretøjer og en serviceorganisation med salg af reservedele, især da en virksomhed i salgsnettet ved salg af nye motorkøretøjer til den endelige forbruger skal gennemføre en teknisk kontrol i overensstemmelse med fabrikantens anvisninger.

(5) Salgsbinding er imidlertid ikke altid nødvendig for et rationelt salg. Det bør derfor fastsættes, at det ikke kan forbydes at levere aftalevarer til videreforhandlere, når disse

— tilhører det samme salgsnet (artikel 3, nr. 10, litra a)), eller

— køber reservedele for selv at anvende dem ved reparation eller vedligeholdelse (artikel 3, nr. 10, litra b))

foranstaltninger, der træffes af en fabrikant eller af virksomheder i salgsnettet med det formål at beskytte det selektive salgssystem, er forenelige med den ved denne forordning meddelte fritagelse; dette gælder navnlig for en forhandlers forpligtelse til kun at sælge til en endelig forbruger, der gør brug af en mellemhandler, såfremt forbrugeren har givet mellemhandleren fuldmagt (artikel 3, nr. 11).

(6) Det bør være muligt at udelukke grossister, som står uden for salgsnettet, fra videresalg af dele, som hidrører fra fabrikanten; det må antages, at det netop for forbrugeren gunstige system med mulighed for hurtigt at kunne skaffe sig alle de af aftaleprogrammet omfattede reservedele, herunder dele med lav omsætningshastighed, ikke ville kunne opretholdes uden salgsbinding.

(7) Konkurrenceforbuddet kan fritages, hvis det ikke forhindrer forhandleren i at forhandle andre automobilmærker, dog således at enhver sammenblanding af mærker skal være udelukket (artikel 3, nr. 3). Forpligtelsen til kun at forhandle andre fabrikanters varer på særskilte salgssteder med egen administration og generelt undgå enhver sammenblanding af mærker sikrer, at der på hvert enkelt salgssted udelukkende forhandles ét mærke. Forhandleren skal opfylde denne forpligtelse i god tro, således at salgsfremmende foranstaltninger, salg og service på ingen måde giver anledning til vildledning hos forbrugeren eller fører til, at forhandleren handler illoyalt over for leverandører af varer af konkurrerende mærker. For at sikre konkurrerende varers konkurrenceevne skal de forskellige salgssteder med egen administration være selvstændige juridiske enheder. En sådan forpligtelse forstærker forhandlerens bestræbelser med hensyn til salg og service af aftalevarer, og den forstærker dermed også konkurrencen mellem disse varer og de konkurrerende varer. Disse bestemmelser forhindrer ikke, at forhandleren i samme værksted tilbyder og udfører vedligeholdelse og reparation af konkurrerende automobilmærker; det kan imidlertid pålægges forhandleren at sørge for, at en tredjemand ikke uberettiget drager nytte af leverandørens investeringer (artikel 3, stk. 4).

(8) Konkurrenceforbud kan dog ikke i enhver henseende betragtes som nødvendige for et rationelt salg; det bør stå forhandlerne frit for fra tredjemand at købe dele, som kvalitativt svarer til de af leverandøren tilbudte, samt at anvende og videresælge disse dele. I den forbindelse må det formodes, at alle dele, der stammer fra samme produktion, er identiske og har samme oprindelse; det påhviler de producenter, der sælger reservedele til forhandlerne, i givet fald at bekræfte, at disse dele svarer til de dele, der er leveret til motorkøretøjsfabrikanten. Forhandlerne skal endvidere have mulighed for frit at udvælge sådanne dele, som kan anvendes til de af aftaleprogrammet omfattede motorkøretøjer, og som er af samme eller af bedre kvalitet end den krævede kvalitet; ved en sådan afgrænsning af konkurrenceforbuddet tages der hensyn både til motorkøretøjernes sikkerhed og opretholdelsen af en effektiv konkurrence (artikel 3, nr. 5, og artikel 4, stk. 1, nr. 6 og 7).

(9) De begrænsninger, som forhandleren er underkastet uden for aftaleområdet, foranlediger denne til en forstærket indsats, for så vidt angår salg og service inden for et overskueligt aftaleområde, samt til et mere forbrugerorienteret markedskendskab og et behovsorienteret udbud (artikel 3, nr. 8 og 9); efterspørgslen efter aftalevarerne bør dog fortsat være fleksibel, og den bør ikke kunne begrænses regionalt; forhandlerne bør ikke blot have mulighed for at kunne tilfredsstille efterspørgslen efter aftalevarer inden for aftaleområdet, men også efterspørgslen fra personer og virksomheder inden for andre områder af fællesmarkedet; forhandleren bør ikke forhindres i at udfolde en reklamevirksomhed, der henvender sig til kundeemner uden for aftaleområdet, idet en sådan virksomhed ikke påvirker hans primære forpligtelse til at fremme salget i aftaleområdet. Tilladt »reklamevirksomhed« omfatter ikke direkte og personlig kundekontakt, uanset om kontakten etableres ved dørsalg, telefonisk, ved enhver anden form for telekommunikation eller ved personligt brev.

(10) Af hensyn til virksomhedernes retssikkerhed bør det fastsættes, at visse af forhandlerens forpligtelser ikke er til hinder for fritagelse. Det drejer sig om overholdelse af mindstekrav med hensyn til salg og service (artikel 4, stk. 1, nr. 1), regelmæssige bestillinger (artikel 4, stk. 1, nr. 2), opnåelse af et vist mindstesalg og opretholdelse af et vist lager, som parterne aftaler, eller som i mangel af enighed fastsættes af uvildige sagkyndige (artikel 4, stk. 1, nr. 3, 4 og 5), samt retningslinjerne for serviceaftaler (artikel 4, stk. 1, nr. 6 til 9). Disse forpligtelser hænger i saglig henseende sammen med de i artikel 1, 2 og 3 anførte forpligtelser og påvirker disses konkurrencebegrænsende virkninger. De kan herefter fritages af samme grund som de sidstnævnte forpligtelser, dersom de i et konkret tilfælde er omfattet af forbuddet i traktatens artikel 85, stk. 1 (artikel 4, stk. 2).

(11) I henhold til forordning nr. 19/65/EØF skal det angives hvilke betingelser, der skal være opfyldt, for at nærværende forordnings erklæring om uanvendelighed kan få virkning.

(12) I henhold til artikel 5, stk. 1, nr. 1, litra a) og b), er det en betingelse for at opnå fritagelse, at virksomhederne i salgsnettet yder garanti, gratis service og service i forbindelse med tilbagekaldelsesaktioner samt udfører de reparationer og den vedligeholdelse, som er nødvendig for en sikker og pålidelig drift af motorkøretøjet, uafhængigt af hvor dette er blevet solgt inden for Fællesskabet. Formålet med disse bestemmelser er at forhindre, at forbrugernes frihed til at købe overalt inden for Fællesskabet begrænses.

(13) Formålet med artikel 5, stk. 1, nr. 2, litra a), er dels at gøre det muligt for fabrikanten at opbygge et koordineret salgssystem og dels at undgå, at tillidsforholdet mellem forhandlere og disses underforhandlere ødelægges; leverandøren skal derfor kunne forbeholde sig ret til at give sit samtykke til forhandlernes brug af underforhandlere, uden at han dog vilkårligt må kunne nægte dette.

(14) I henhold til artikel 5, stk. 1, nr. 2, litra b), påhviler det leverandøren at undlade at stille sådanne krav på grundlag af artikel 4, stk. 1, at en forhandler i salgsnettet derved udsættes for forskelsbehandling eller urimelige hindringer.

(15) Formålet med artikel 5, stk. 1, nr. 2, litra c), er at modvirke, at forhandleren til gengæld for kumulative rabatter koncentrerer sine ordrer hos leverandøren; derved skal det sikres, at sælgere af reservedele, hvis udbud ikke er så omfattende som fabrikantens, har mulighed for at sælge på lige fod med denne.

(16) Ifølge artikel 5, stk. 1, nr. 2, litra d), er det en betingelse for fritagelsen, at forhandleren hos leverandøren kan bestille personmotorkøretøjer fremstillet i store serier til endelige forbrugere inden for fællesmarkedet i den på deres bopæl eller på indregistreringsstedet påkrævede udførelse, såfremt fabrikanten dette sted gennem lokale virksomheder i salgsnettet udbyder en model, der svarer til modellen i forhandlerens aftaleprogram (artikel 10, nr. 10); denne bestemmelse forebygger risikoen for, at fabrikanten og virksomhederne i salgsnettet udnytter produktforskelle mellem delmarkeder inden for fællesmarkedet til at afskærme disse.

(17) Ifølge artikel 5, stk. 2, er fritagelsen betinget af opfyldelse af yderligere mindstekrav, der skal forhindre forhandleren i som følge af de forpligtelser, der pålægges ham, at blive alt for økonomisk afhængig af leverandøren, således at han på forhånd afstår fra konkurrencemæssige foranstaltninger, som i sig selv er tilladt, men som er i strid med fabrikantens eller andre til salgsnettet tilsluttede virksomheders interesser.

(18) Ifølge artikel 5, stk. 2, nr. 1, kan forhandleren under henvisning til objektive begrundelser modsætte sig gennemførelsen af for vidtrækkende forpligtelser i medfør af artikel 3, nr. 3.

(19) I artikel 5, stk. 2, nr. 2 og 3, og stk. 3, fastlægges mindstekrav for fritagelsen med hensyn til salgs- og serviceaftalers varighed og opsigelse, fordi en forhandlers investeringer til fremme af salg og service af aftalevarerne væsentligt forøger forhandlerens afhængighed af leverandøren, hvor der er tale om kortvarige aftaler eller aftaler, der kan opsiges med kort varsel. For imidlertid ikke at hindre, at der udvikles smidige og effektive forhandlernet, må leverandøren have mulighed for ekstraordinært at opsige en aftale, hvis det er nødvendigt at foretage en gennemgribende reorganisering af hele forhandlernettet eller en del heraf. For at sikre en hurtig løsning af eventuelle tvister bør der være mulighed for at anvende en uvildig sagkyndig eller afgøre sagen ved voldgift, uden at dette indskrænker parternes mulighed for at indbringe sagen for domstolene i overensstemmelse med gældende national ret.

(20) I henhold til forordning nr. 19/65/EØF skal det angives, hvilke begrænsninger eller bestemmelser aftalerne ikke må indeholde, for at erklæringen i nærværende forordning om, at traktatens artikel 85, stk. 1, ikke finder anvendelse, kan få virkning (artikel 6, stk. 1, nr. 1 til 5). Det bør desuden fastsættes, at visse handlinger medfører, at der ikke indrømmes fritagelse, såfremt aftaleparterne begår dem på systematisk eller gentagen vis (artikel 6, stk. 1, nr. 6 til 12).

(21) På grund af den dermed forbundne væsentlige konkurrenceforstyrrelse bør aftaler, hvorved en motorkøretøjsfabrikant overdrager en anden motorkøretøjsfabrikant salget af sine varer, udelukkes fra gruppefritagelsen (artikel 6, stk. 1, nr. 1).

(22) For at sikre, at parterne overholder de begrænsninger, der er knyttet til denne forordning, bør aftaler, der omfatter mere end de i artikel 1 nævnte varer og tjenesteydelser, eller som indeholder konkurrencebegrænsende bestemmelser, der ikke er fritaget efter denne forordning (artikel 6, stk. 1, nr. 2 og 3), udelukkes fra fritagelse.

(23) Fritagelsen finder heller ikke anvendelse, når der for varer, der er omfattet af denne forordning, aftales forpligtelser mellem parterne, som ganske vist i henhold til Kommissionens forordning (EØF) nr. 1983/83 [1] og (EØF) nr. 1984/83 [2], senest ændret ved akten vedrørende Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse, vedrørende anvendelse af EF-traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af henholdsvis eneforhandlingsaftaler og eksklusive købsaftaler ville være tilladt i den der fritagne kombination af forpligtelser, men som er mere vidtrækkende end de i denne forordning fritagne forpligtelser (artikel 6, stk. 1, nr. 4).

(24) For at beskytte forhandlerens investeringer og undgå, at leverandøren omgår reglerne for opsigelse af aftalerne, bør det fastslås, at fritagelsen ikke finder anvendelse, hvis leverandøren forbeholder sig ret til ensidigt i aftalens gyldighedsperiode at ændre betingelserne for den eneforhandlingsaftale, der er indgået med forhandleren for et bestemt område (artikel 6, stk. 1, nr. 5).

(25) For at opretholde en effektiv konkurrence i forhandlerleddet er det nødvendigt at fastsætte, at fabrikanten eller leverandøren mister muligheden for fritagelse, hvis aftalen begrænser forhandlerens frihed til at føre en selvstændig prispolitik (artikel 6, stk. 1, nr. 6).

(26) Principperne bag enhedsmarkedet indebærer, at forbrugerne skal kunne købe motorkøretøjer overalt i Fællesskabet, hvor der kan opnås de bedste priser og betingelser og sælge dem igen, forudsat at gensalget ikke sker i kommercielt øjemed. Fordelene i henhold til denne forordning kan derfor ikke indrømmes fabrikanter eller leverandører, der hindrer parallelimport eller -eksport ved at træffe foranstaltninger over for forbrugere, bemyndigede mellemmænd eller virksomheder i salgsnettet (artikel 6, stk. 1, nr. 7 og 8).

(27) For i forbrugernes interesse at sikre en effektiv konkurrence på markedet for vedligeholdelses- og reparationsservice bør der heller ikke meddeles fritagelse for fabrikanter og leverandører, der hindrer uafhængige fabrikanter og forhandlere af reservedele adgang til markedet, eller som begrænser muligheden for, at videreforhandlere eller reparatører, hvad enten de tilhører salgsnettet eller ej, kan købe og anvende disse dele, når de kvalitetsmæssigt har samme standard som de originale dele. Forsyningen af forhandleren med reservedele, der kvalitetsmæssigt har samme standard, hos andre virksomheder efter eget valg og følgelig disse virksomheders ret til at levere disse produkter til videreforhandlere efter eget valg samt deres mulighed for at forsyne produkterne med deres varemærke eller logo gælder med forbehold af de industrielle ejendomsrettigheder, der måtte være knyttet til disse reservedele (artikel 6, stk. 1, nr. 9, 10 og 11).

(28) For at sikre, at forbrugerne reelt får mulighed for at vælge mellem automekanikere inden for salgsnettet og uafhængige reparatører, bør fabrikanterne være forpligtet til at videregive de tekniske oplysninger, der er nødvendige for reparation og vedligeholdelse af deres bilmærker, til virksomheder uden for salgsnettet, samtidig med at der tages hensyn til, at fabrikanten har en berettiget interesse i selv at fastsætte betingelserne for anvendelse af sine immaterialrettigheder samt sin hemmelige, væsentlige og identificerede knowhow i forbindelse med indrømmelse af licenser til tredjemand. Udøvelsen af disse rettigheder skal imidlertid foregå uden nogen form for forskelsbehandling eller andet misbrug (artikel 6, stk. 1, nr. 12).

(29) For klarhedens skyld bør de retsvirkninger, der følger af den manglende fritagelse i de i denne forordning nævnte forskellige situationer (artikel 6, stk. 2 og 3), fastlægges.

[1] EFT nr. L 173 af 30. 6. 1983, s. 1.
[2] EFT nr. L 173 af 30. 6. 1983, s. 5.

(30) Der kan på de i artikel 5 og 6 fastsatte betingelser gives fritagelse for salgs- og serviceaftaler, så længe anvendelsen af de i artikel 1 til 4 omhandlede forpligtelser medfører forbedret distribution og service for forbrugerne, og så længe der inden for fællesmarkedet findes en effektiv konkurrence mellem de forskellige fabrikanters salgsnet samt, i et vist omfang, inden for disse ; med hensyn til de produktgrupper, der er omfattet af artikel 1, må det i øjeblikket antages, at forudsætningerne for en effektiv konkurrence er til stede, også inden for handelen mellem medlemsstater, således at de europæiske forbrugere generelt kan få fordel af denne konkurrence.

(31) Der bør indføres en overgangsordning for de aftaler, der eksisterer på den dato, fra hvilken nærværende forordning finder anvendelse, og som opfylder betingelserne for fritagelse efter Kommissionens forordning (EØF) nr. 123/85 af 12. december 1984 om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af salgs- og serviceaftaler vedrørende motorkøretøjer [1], senest ændret ved akten vedrørende Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse (artikel 7). Det bør endvidere præciseres, hvilke beføjelser Kommissionen har til i særlige tilfælde at lade fritagelsen bortfalde eller at ændre dens rækkevidde, og der bør gives eksempler på flere vigtige grupper af sådanne tilfælde (artikel 8). Når Kommissionen beslutter at gøre brug af den i artikel 8, nr. 2, hjemlede mulighed for at lade fritagelsen bortfalde, påhviler det den at tage hensyn til de prisforskelle, der ikke i første række skyldes nationale skatter og afgifter eller udsving i medlemsstaternes valutakurser.

(32) Ifølge forordning nr. 19/65/EØF skal fritagelsen meddeles for et bestemt tidsrum. Et tidsrum på syv år er passende for at tage hensyn til motorkøretøjssektorens særlige karakter og den forudsigelige udvikling i konkurrencevilkårene inden for denne sektor. Kommissionen vil imidlertid med regelmæssige mellemrum foretage en vurdering af anvendelsen af forordningen og udarbejde en rapport senest den 31. december 2000 (artikel 11 og 13).

(33) Aftaler, som opfylder betingelserne i forordningen, skal ikke anmeldes. Det står imidlertid virksomhederne frit for i tvivlstilfælde at anmelde deres aftaler til Kommissionen i henhold til bestemmelserne i Rådets forordning nr. 17 [2], senest ændret ved akten vedrørende Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse.

(34) Den særlige sektormæssige karakter af gruppefritagelsen vedrørende salg af motorkøretøjer udelukker i princippet anvendelsen af gruppefritagelsesforordninger af almindelig karakter vedrørende salg. Denne udelukkelse bør bekræftes, for så vidt angår Kommissionens forordning (EØF) nr. 4087/88 af 30. november 1988 om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af franchiseaftaler [3], senest ændret ved akten vedrørende Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse, uden at dette berører virksomhedernes ret til at anmode om en individuel fritagelse efter forordning nr. 17. Med hensyn til forordning (EØF) nr. 1983/83 og (EØF) nr. 1984/83, hvorved der fastsættes en snævrere ramme for fritagelser for virksomhederne, er det muligt at overlade valget til disse. Med hensyn til Kommissionens forordning (EØF) nr. 417/85 [4] og (EØF) nr. 418/85 [5], senest ændret ved akten vedrørende Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse, vedrørende anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af henholdsvis specialiseringsaftaler og aftaler vedrørende forskning og udvikling berøres anvendelsen af disse forordninger ikke, da de ikke primært omhandler salg.

(35) Denne forordning berører ikke anvendelsen af traktatens artikel 86 —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING :

Artikel 1

I medfør af traktatens artikel 85, stk. 3, og på de i denne forordning fastsatte betingelser erklæres bestemmelserne i artikel 85, stk. 1, uanvendelige på aftaler, hvori der kun deltager to virksomheder, og hvorefter den ene aftalepart over for den anden forpligter sig til inden for en bestemt del af fællesmarkedet og med henblik på videresalg at levere bestemte tre- eller flerhjulede motorkøretøjer til brug på offentlig vej samt reservedele hertil :

1) udelukkende til denne, eller

2) udelukkende til denne og til et bestemt antal andre virksomheder i salgsnettet.

Artikel 2

Fritagelsen gælder også, når den i artikel 1 omhandlede forpligtelse er forbundet med en forpligtelse for leverandøren til ikke at sælge aftalevarer til endelige forbrugere inden for aftaleområdet og til ikke at yde disse service derpå.

[1] EFT nr. L 15 af 18. 1. 1985, s. 16.
[2] EFT nr. 13 af 21. 2. 1962, s. 204/62.
[3] EFT nr. L 359 af 28. 12. 1988, s. 46.
[4] EFT nr. L 53 af 22. 2. 1985, s. 1.
[5] EFT nr. L 53 af 22. 2. 1985, s. 5.

Artikel 3

Fritagelsen gælder også, når den i artikel 1 omhandlede forpligtelse er forbundet med en forpligtelse for forhandleren til :

1) ikke uden leverandørens samtykke at ændre aftalevarer og tilsvarende varer, medmindre ændringen sker som led i en ordre fra en endelig forbruger og vedrører et bestemt af aftaleprogrammet omfattet motorkøretøj, som denne har købt

2) ikke at fremstille varer, som konkurrerer med aftalevarerne

3) kun at sælge nye motorkøretøjer, der udbydes af andre end fabrikanten, i særskilte salgslokaler med egen administration, der i retlig henseende udgør en særskilt enhed, og således at enhver sammenblanding af mærker er udelukket

4) at sørge for, at en tredjemand inden for rammerne af eftersalgsservice udført i et fælles værksted ikke uberettiget drager nytte af fabrikantens investeringer, især hvad angår udstyr eller uddannelse af personale

5) ikke at sælge reservedele, som konkurrerer med aftalevarerne, og som kvalitetsmæssigt ikke når samme standard som disse, samt til ikke at anvende disse dele ved reparation eller vedligeholdelse af aftalevarer eller tilsvarende varer

6) ikke uden leverandørens samtykke at indgå salgs- og serviceaftaler om aftalevarer og tilsvarende varer med virksomheder, der udøver deres aktivitet inden for aftaleområdet, eller at ændre eller opsige indgåede aftaler af denne art

7) at pålægge virksomheder, med hvem han har indgået aftaler som omhandlet under nr. 6, forpligtelser af samme art som dem, han har påtaget sig over for leverandøren, og som svarer til de i artikel 1 til 4 fastsatte og er i overensstemmelse med artikel 5 og 6

8) uden for aftaleområdet ikke

   a) at have filialer eller udleveringslagre til varetagelse af salget af aftalevarer og tilsvarende varer

   b) at hverve kunder til aftalevarer og tilsvarende varer under anvendelse af personligt stilet reklamemateriale

9) ikke at overlade til tredjemand at sælge eller yde service på aftalevarer og tilsvarende varer uden for aftaleområdet

10) kun at levere en videreforhandler :

   a) aftalevarer og tilsvarende varer, når videreforhandleren er en virksomhed i salgsnettet, eller

   b) reservedele, der er omfattet af aftaleprogrammet, når videreforhandleren anvender dem til reparation eller vedligeholdelse af et motorkøretøj

11) kun at sælge de af aftaleprogrammet omfattede motorkøretøjer eller tilsvarende varer til endelige forbrugere, der gør brug af en mellemhandler, når denne forinden skriftligt har fået fuldmagt til at købe og, såfremt han afhenter motorkøretøjet, også at aftage dette.

Artikel 4

1. Det er ikke til hinder for indrømmelse af fritagelse, at forhandleren forpligter sig til :

1) at overholde mindstekrav med hensyn til salg og service, navnlig vedrørende :

   a) indretningen af forretningslokalerne og deres tekniske serviceudstyr

   b) den faglige og tekniske uddannelse af personalet

   c) reklame

   d) modtagelse, lagerføring og levering af aftalevarer og tilsvarende varer, samt ydelse af service på disse

   e) reparation og vedligeholdelse af aftalevarer og tilsvarende varer, særlig med henblik på motorkøretøjers sikre og pålidelige funktion

2) kun på bestemte tidspunkter eller inden for bestemte tidsrum at bestille aftalevarer hos leverandøren, såfremt intervallet mellem bestillingerne ikke overstiger tre måneder

3) inden for aftaleområdet og i løbet af et bestemt tidsrum at bestræbe sig på at sælge mindst det antal aftalevarer, som parterne aftaler, eller som i tilfælde af uenighed mellem parterne vedrørende det årlige minimumssalg for aftalevarerne fastsættes af en uvildig sagkyndig særligt på baggrund af det hidtidige salg i det pågældende område samt skøn over afsætningsmulighederne i det pågældende område og på nationalt plan.

4) at have et lager af aftalevarer af et omfang, der fastsættes i henhold til den i nr. 3 nævnte fremgangsmåde

5) at have de demonstrationsvogne i aftaleprogrammet eller et vist antal heraf, der fastsættes i henhold til den i nr. 3 nævnte fremgangsmåde

6) for aftalevarer og tilsvarende varer at yde garanti, gratis service og service i forbindelse med tilbagekaldelsesaktioner

7) i forbindelse med garanti, gratis service og tilbagekaldelsesaktioner for så vidt angår aftalevarer eller tilsvarende varer kun at anvende de af aftaleprogrammet omfattede reservedele eller tilsvarende dele

8) at gøre endelige forbrugere opmærksom derpå i almindelige vendinger, såfremt han ved reparation eller vedligeholdelse af aftalevarer eller tilsvarende varer også anvender reservedele af andre fabrikanter

9) at gøre endelige forbrugere opmærksom på, at der ved reparation eller vedligeholdelse af aftalevarer eller tilsvarende varer er benyttet reservedele af andre fabrikater.

2. Fritagelsen gælder også for de i stk. 1 fastsatte forpligtelser, såfremt disse i konkrete tilfælde er omfattet af forbuddet i traktatens artikel 85, stk. 1.

Artikel 5

1. Fritagelsen er under alle omstændigheder betinget af, at:

1) forhandleren forpligter sig til

a) for motorkøretøjer, der er omfattet af aftaleprogrammet eller svarer dertil, og som er blevet solgt inden for fællesmarkedet af en anden virksomhed i salgsnettet:

— at yde garanti, gratis service i forbindelse med tilbagekaldelsesaktioner i et omfang, der svarer til den forpligtelse, som påhviler ham i henhold til artikel 4, stk. 1, nr. 6

— at foretage reparationer og vedligeholde motorkøretøjerne i henhold til artikel 4, stk. 1, nr. 1, litra e)

b) at pålægge virksomheder, der udøver deres aktivitet inden for aftaleområdet, og med hvilke han i overensstemmelse med artikel 3, nr. 6, har indgået salgs- og serviceaftaler, pligt til at yde garanti, gratis service og service i forbindelse med tilbagekaldelsesaktioner i mindst samme omfang, som han selv har pligt hertil

2) leverandøren

a) ikke nægter at give sit samtykke til indgåelse, ændring eller opsigelse af underaftaler i overensstemmelse med artikel 3, nr. 6, medmindre saglige grunde taler derfor

b) i forbindelse med forhandlerens forpligtelser i henhold til artikel 4, stk. 1, ikke anvender mindstekrav og kriterier for skøn på en sådan måde, at forhandleren udsættes for ugrundet forskelsbehandling eller urimelige hindringer

c) i forbindelse med rabatordninger i det mindste beregner mængder eller omsætning af varer, som han eller en med ham forbundet virksomhed har leveret forhandleren inden for bestemte tidsrum, særskilt på grundlag af leverancerne af

— de af aftaleprogrammet omfattede motorkøretøjer

— de af aftaleprogrammet omfattede reservedele, som forhandleren er henvist til at købe hos virksomheder i salgsnettet, og

— andre varer

d) med henblik på at opfylde en salgsaftale mellem forhandleren og en endelig forbruger også leverer et personmotorkøretøj, som svarer til en model i aftaleprogrammet, såfremt det udbydes til salg af fabrikanten eller med dennes samtykke i den medlemsstat, hvor indregistrering skal foretages.

2. Har forhandleren påtaget sig forpligtelser som omhandlet i artikel 4, stk. 1, med henblik på at fremme salgs- og servicestrukturen, gælder fritagelsen på betingelse af, at:

1) leverandøren fritager forhandleren fra de i artikel 3, nr. 3, omhandlede forpligtelser, såfremt forhandleren godtgør, at der foreligger sagligt rimelige grunde til at gøre det

2) aftalen er indgået for mindst fem år, eller at den normale opsigelsesfrist for en på ubestemt tid indgået aftale er på mindst to år for begge aftaleparter; denne frist nedsættes til mindst et år

— hvis leverandøren i henhold til lov eller særlig aftale skal betale en rimelig erstatning ved aftalens ophør, eller

— hvis der er tale om forhandlerens optagelse i salgsnettet og om den første aftaleperiode eller den første mulighed for ordinær opsigelse

3) hver af parterne i en på bestemt tid indgået aftale forpligter sig til at underrette den anden part mindst seks måneder før aftalens udløb om, at han ikke ønsker at forlænge aftalen.

3. De i stk. 1 og 2 nævnte betingelser for fritagelse berører ikke :

— leverandørens ret til at opsige aftalen med mindst et års varsel, hvis det er nødvendigt at foretage en gennemgribende reorganisering af hele forhandlernettet eller en del heraf

— en aftaleparts ret til at opsige aftalen ekstraordinært, hvis den anden aftalepart misligholder én af aftalens væsentlige forpligtelser.

I tilfælde af uenighed skal parterne i hvert enkelt tilfælde acceptere en hurtig afgørelse af tvisten enten ved at anvende en uvildig sagkyndig eller at afgøre sagen ved voldgift, uden at dette indskrænker parternes mulighed for at indbringe sagen for domstolene i overensstemmelse med gældende national ret.

Artikel 6

1. Der indrømmes ikke fritagelse, når :

1) begge aftaleparter eller med dem forbundne virksomheder er motorkøretøjsfabrikanter

2) aftaleparterne knytter aftalen til bestemmelser på andre varer og tjenesteydelser end de af denne forordning omfattede eller anvender aftalen på sådanne varer eller tjenesteydelse

3) aftaleparterne med hensyn til tre- eller flerhjulede motorkøretøjer, reservedele dertil eller service ingår aftaler om konkurrencebegrænsende foranstaltninger, der ikke udtrykkeligt er fritaget af denne forordning, eller

4) aftaleparterne med hensyn til tre- eller flerhjulede motorkøretøjer eller reservedele dertil indgår aftaler eller etablerer samordnet praksis af en art, som traktatens artikel 85, stk. 1, ved forordning (EØF) nr. 1983/83 eller (EØF) nr. 1984/83 er blevet erklæret uanvendelig på, men som er mere vidtrækkende end de i nærværende ordning fritagne forpligtelser, eller

5) aftaleparterne bestemmer, at leverandøren har ret til at indgå aftaler om salg og service af aftalevarer med bestemte andre virksomheder, der udøver deres aktivitet inden for aftaleområdet, eller at ændre aftaleområdet, eller

6) fabrikanten, leverandøren, eller en anden virksomhed i salgsnettet direkte eller indirekte begrænser forhandlerens frihed til at fastsætte priser og rabatter ved salg af aftalevarer eller lignende varer, eller

7) fabrikanten, leverandøren, eller en anden virksomhed i salgsnettet direkte eller indirekte gør det vanskeligt for endelige forbrugere, bemyndigede mellemmænd eller forhandlere at købe aftalevarer eller tilsvarende varer hos en virksomhed i salgsnettet efter eget valg inden for fællesmarkedet og at få ydet service på sådanne varer, eller begrænser de endelige forbrugeres mulighed for at videresælge aftalevarer eller tilsvarende varer ; under forudsætning af at salget ikke sker i kommercielt øjemed, eller

8) leverandøren uden objektive grunde betaler forhandlerne i forhold til de solgte motorkøretøjers destination eller køberens bopæl, eller

9) leverandøren direkte eller indirekte begrænser forhandlerens frihed til som omhandlet i artikel 3, nr. 5, efter eget valg at foretage indkøb hos en virksomhed uden for salgsnettet af reservedele, som konkurrerer med aftalevarerne, og som kvalitetsmæssigt har samme standard om disse, eller

10) fabrikanten direkte eller indirekte begrænser friheden for udbydere af reservedele til at sælge deres varer til videreforhandlere efter eget valg, herunder også til virksomheder i salgsnettet, når disse dele kvalitetsmæssigt har samme standard som aftalevarerne, eller

11) fabrikanten direkte eller indirekte begrænser reservedelsproducenters frihed til på en klar og let synlig måde at forsyne de dele, der leveres til første montering eller til reparation og vedligeholdelse af aftalevarer eller tilsvarende varer, med deres varemærke eller logo, eller

12) fabrikanten afviser, eventuelt mod betaling, at give reparatører uden for salgsnettet adgang til sådanne tekniske oplysninger, som er nødvendige for reparation eller vedligeholdelse af aftalevarer eller tilsvarende varer, eller som er nødvendige for overholdelse af miljøbeskyttelsesnormer, medmindre disse oplysninger er beskyttet af immaterialrettigheder, eller der er tale om hemmelig, væsentlig og identificeret knowhow ; i disse tilfælde må nødvendige tekniske oplysninger ikke tilbageholdes uberettiget.

2. Uahængigt af konsekvenserne for de øvrige aftalebestemmelser vedrører den manglende fritagelse i de i stk. 1, nr. 1-5, nævnte tilfælde alle de konkurrencebegrænsende bestemmelser i den pågældende aftale ; i de i stk. 1, nr. 6-12, nævnte tilfælde vedrører den manglende fritagelse udelukkende de konkurrencebegrænsende bestemmelser, der er aftalt til fordel for henholdsvis fabrikanten, leverandøren eller en anden virksomhed i salgsnettet, som har udvist den adfærd, der gøres indsigelse imod.

3. Uafhængigt af konsekvenserne for de øvrige aftalebestemmelser vedrører den manglende fritagelse i de i stk. 1, nr. 6-12, nævnte tilfælde udelukkende de konkurrencebegrænsende bestemmelser, der er aftalt til fordel for henholdsvis fabrikanten, leverandøren eller en anden virksomhed i salgsnettet i de salgs- og serviceaftaler, der er indgået for det geografiske område inden for fællesmarkedet, hvor konkurrencen fordrejes af den adfærd, der gøres indsigelse mod, og kun så længe denne adfærd udvises.

Artikel 7

Forbuddet i traktatens artikel 85, stk. 1, gælder ikke i perioden fra den 1. oktober 1995 til den 30. september 1996 for aftaler, der allerede er trådt i kraft den 1. oktober 1995, og som opfylder betingelserne for fritagelse i forordning (EØF) nr. 123/85.

Artikel 8

Kommissionen kan lade fordelen ved anvendelse af denne forordning bortfalde i overensstemmelse med artikel 7 i forordning nr. 19/65/EØF, dersom den i en konkret sag fastslår, at en aftale, som ifølge nærværende forordning er fritaget fra forbuddet, alligevel har virkninger, som er uforenelige med betingelserne i traktatens artikel 85, stk. 3, især når :

1) aftalevarer eller tilsvarende varer inden for fællesmarkedet eller en væsentlig del heraf ikke er udsat for konkurrence fra varer, som på grund af deres egenskaber, prisniveau og anvendelsesformål af forbrugerne anses for at være varer af samme art

2) der for aftalevarer og tilsvarende varer til stadighed anvendes priser eller betingelser, som afviger væsentligt medlemsstaterne imellem, og de væsentlige forskelle i overvejende grad skyldes forpligtelser, der er fritaget i henhold til denne forordning

3) fabrikanten eller en virksomhed i salgsnettet i forbindelse med levering af aftalevarer eller tilsvarende varer til forhandlere uberettiget anvender forskellige priser og salgsbetingelser.

Artikel 9

Bestemmelserne i denne forordning finder tilsvarende anvendelse på samordnet praksis henhørende under de i denne forordning nævnte kategorier.

Artikel 10

I denne forordning forstås ved :

1) »salgs- og serviceaftaler« : rammeaftaler af bestemt eller ubestemt varighed mellem to virksomheder, hvorved den virksomhed, der leverer varerne, overdrager den anden salg af og service på disse varer

2) »aftaleparter« : de virksomheder, der deltager i en aftale af den i artikel 1 omhandlede art, dvs. den virksomhed, der leverer aftalevarerne, »leverandøren«, og den virksomhed, der af leverandøren får overdraget salg af og service på aftalevarerne, »forhandleren«

3) »aftaleområde« : den bestemte del af fællesmarkedet, som den i artikel 1 omhandlede eksklusive leveringsforpligtelse vedrører

4) »aftalevarer« : de nye tre- eller flerhjulede motorkøretøjer til brug på offentlig vej samt de reservedele hertil, der er genstand for en aftale efter artikel 1

5) »aftaleprogram« : samtlige aftalevarer

6) »reservedele« : dele, der monteres i eller på et motorkøretøj for at erstatte komponenter i køretøjet ; den almindelige opfattelse inden for branchen er afgørende for, hvorledes »reservedele« afgrænses fra andre dele og tilbehør

7) »fabrikant« : en virksomhed, som :

   a) fremstiller eller lader fremstille motorkøretøjer, der er omfattet af aftaleprogrammet, eller

   b) er forbundet med en virksomhed af den i litra a) nævnte art

8) »forbundne virksomheder« :

   a) virksomheder, hvoraf den ene direkte eller indirekte :

      — ejer mere end halvdelen af kapitalen eller driftsformuen i en anden

      — kan udøve mere end halvdelen af stemmerettighederne i den anden

— kan udpege mere end halvdelen af medlemmerne til den andens bestyrelse eller til de organer, som retligt repræsenterer virksomheden, eller

— har ret til at lede den andens forretninger

b) virksomheder, hvori en tredje virksomhed direkte eller indirekte har de under litra a) nævnte rettigheder eller muligheder for at øve indflydelse

9) »virskomheder i salgsnettet«: aftaleparterne samt fabrikanten og de virksomheder, der af denne eller med dennes samtykke har fået overdraget at forhandle eller yde service på aftalevarer eller tilsvarende varer

10) »personmotorkøretøjer, der svarer til en model i aftaleprogrammet«: personmotorkøretøjer:

— som fabrikanten seriefremstiller eller -monterer, og

— som har samme transmission, chassis og motortype, og hvis karosseri har samme form som de af aftaleprogrammet omfattede personmotorkøretøjer

11) »tilsvarende varer eller motorkøretøjer eller reservedele«: varer, motorkøretøjer eller reservedele, der er af samme art som dem, der er omfattet af aftaleprogrammet, som sælges af fabrikanten eller med dennes samtykke, og som er genstand for en salgs- og serviceaftale, der er indgået med en virksomhed i salgsnettet

12) »videresalg«: enhver transaktion, ved hvilken en fysisk eller juridisk person, »videreforhandleren«, sælger et nyt motorkøretøj, som han har erhvervet i eget navn og i egen regning, uanset hvilken civilretlig juridisk betegnelse eller hvilke retningslinjer der ligger til grund for dette videresalg. Som videresalg betragtes bl.a. enhver form for leasing, der medfører overgang af ejendomsretten eller mulighed for køb inden kontraktens udløb

13) for så vidt angår forhandleren begreberne »forhandle« og »sælge« andre afsætningsformer som f.eks. leasing.

Artikel 11

1. Kommissionen foretager med regelmæssige mellemrum en vurdering af anvendelsen af denne forordning, bl.a. hvad angår den virkning, som fritagelsen af forhandlingssystemet har på prisforskellen på de omhandlede varer mellem de forskellige medlemsstater og på kvaliteten af den service, der ydes de endelige forbrugere.

2. Kommissionen indhenter udtalelse fra organisationer og eksperter fra de forskellige berørte kredse, herunder forbrugerorganisationer.

3. Kommissionen udarbejder en rapport om virkningerne af denne forordning senest den 31. december 2000, bl.a. under hensyntagen til de kriterier, der er nævnt i denne artikels stk. 1.

Artikel 12

Forordning (EØF) nr. 4087/88 finder ikke anvendelse på aftaler vedrørende de varer eller tjenesteydelser, der er omfattet af nærværende forordning.

Artikel 13

Denne forordning træder i kraft den 1. juli 1995.

Den anvendes fra den 1. oktober 1995 til den 30. september 2002.

Bestemmelserne i forordning (EØF) nr. 123/85 finder fortsat anvendelse indtil 30. september 1995.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 28. juni 1995.

På Kommissionens vegne

Karel VAN MIERT

Medlem af Kommissionen